

OBSERVAȚII ASUPRA UNOR ARBORETE DE MOLID ÎN AFARA AREALULUI INSTALATE LA SFÂRȘITUL SECOLULUI AL XIX-LEA ÎN MUNȚII GUTÂIULUI ȘI PERSPECTIVA CULTURILOR DE RĂȘINOASE ÎN AFARA AREALULUI

Ing. Dorel Cherecheș
Ing. Indrei Dumitrescu
Ing. Maftai Leșan
Direcția Silvică Baia Mare

1. Considerații generale

Pe platourile de lavă și pe versanții vestici ai munților vulcanici Gutâi, la sfârșitul secolului al XIX-lea s-au instalat în mai multe zone arborete pure sau practic pure de molid aflate la ora actuală în administrația a 3 ocoale silvice (Baia Mare, Baia Sprie și Mara)

precipitații anuale - 976 mm cu pondere în timpul verii.

2. Descrierea arboretelor

Aceste arborete au fost instalate în stațiuni montane de făgete de productivitate superioară și mijlocie pe platouri și versanți până la rezezi, cu

Tabelul 1

Detalii cu privire la arboretele de molid instalate la sfârșitul secolului al XIX-lea

Nr. crt.	Ocolul silvic	U.P. u.a.	Suprafața (ha)	Tip de stațiune	Tip de pădure
1.	Baia Mare	IV Blidari 29 - 41	380	4324 4420	4114 4141
2.	Baia Sprie	III Cavnic 92 - 93	49	4324 -	4121 -
3.	Mara	V Izvoare	107	4324 4420	4114 4141
TOTAL			536	x	x

din cadrul Direcției Silvice Baia Mare.

Arboretele, în suprafață de 536 ha, așa cum se prezintă detaliat în tabelul 1, sunt situate pe soluri brun acide eumezobazice mijlociu profunde, brun acide luvice semischeletice formate pe substanțe litologice constituite din : andezite, andezite cuarțifere și bazalte la altitudini cuprinse între 1000 - 1200 m.

Sub aspect climatic arboretele sunt situate în zona climatului temperat continental cu influențe oceanice și cu vânturi predominant vestice. Temperatura medie anuală este de 7⁰C, cu 280 zile peste 0⁰C, volumul de

volum edafic mijlociu, semischeletice, realizând clase de producție superioare și rar mijlocii.

Compoziția arboretelor, la vârste cuprinse între 90-115 ani este pură (variind de la 10Mo la 8Mo 2Fa), cu consistența variabilă (0,5-0,9), clasa de producție a II-a, rar a III-a, starea de vegetație în general activă și cu volum mediu la hectar cuprins între 271 mc (O.s. Mara, U.P. V, u.a. 91 a) și 632 mc (O.s. Baia Sprie, U.P. III, u.a. 64 B).

Arboretele prezentate sunt conform amenajamentelor silvice, planificate la tăiere la vârsta de 110 ani (vârsta exploatabilității tehnice) pentru a

obține sortimente de lemn de mari dimensiuni pentru cherestea.

În aceste arborete apar frecvent următoarele fenomene :

- rupturi și doborâturi de zăpadă și vânt care au dus la reducerea substanțială a consistenței și atacuri intense de ipide;

- deprecierea lemnului pe picior la arboretele de peste 80 ani prin instalarea putregaiului roșu (*Heterobasidion annosum*);

- creșterea rapidă în tinerețe duce la obținerea unui lemn poros, afânat, cu inele mari și neuniforme, mai puțin valoros decât cel dat de molidul din arealul natural și care este favorabil putregaiului roșu și rupturilor de zăpadă;

- elagaj slab și din cauza provenienței considerate ca necunoscute;

- acidificarea accentuată a solului, cu influență negativă asupra calității viitoarelor arborete și creșterea considerabilă a cheltuielilor de producție.

3. Concluzii

Arboretele de molid din afara arealului situate în munții Gutâiului prezentate anterior înregistrează un spor substanțial de masă lemnoasă și creșteri mai active decât arboretele de fag limitrofe.

Masa lemnoasă obținută, deși apreciată în zonă prin valoarea sa de întrebuințare este mai slabă calitativ decât cea obținută în arboretele de molid din arealul natural.

Rezistența scăzută la adversități reclamă necesitatea de a nu crea arborete pure de molid și impune participarea acestei specii în compoziții de regenerare, structural echilibrate, unde molidul să nu depășească 60 % din compoziția viitoarelor arborete ale zonei montane.

Este necesară reconsiderarea unor prevederi din normativele tehnice de amenajare a pădurilor privind reducerea vârstei exploatabilității tehnice pentru a nu se deprecia lemnul de molid pe picior.

Anul VI 1998, nr. 1-2

Vârstele de tăiere ridicate se justifică să fie menținute numai la molidișurile de mare altitudine și la cele care îndeplinesc funcții speciale de protecție.

Prin tratamente cu regenerare sub adăpost va fi promovată regenerarea naturală, proporția fagului crescând peste 20%. Arboretele amestecate, pluriene, conferă mai multă stabilitate pădurilor.

În context facem sublinierea că în perioada 1976-1990 au fost înființate la nivelul Direcției Silvice Baia Mare peste 6200 ha de culturi de molid pentru celuloză în formațiile forestiere: făgete montane, făgete de dealuri și făgeto-gorunete.

Schemele de plantare frecvent utilizate au fost 2x1,25 m (4000 puiți/ha), 2x1,5 (3300 puiți/ha).

Gospodărirea rațională a acestor arborete ridică serioase probleme în practica silvică, impunându-se adesea reconsiderări din mers.

Țelurile de producție vizează în principal lemn pentru cherestea și celuloză, celuloza fiind obținută din sortimentele secundare ale arboretelor.

Prin tăieri de îngrijire se normalizează structura orizontală a acestor arborete, diminuarea consistenței contribuind la asigurarea unor coeficienți de zveltețe subunitari la arborii de molid.

Aceste culturi au fost afectate de:

- adversitățile climatice și dăunătorii pădurilor;

- turism și pășunat irațional;

- densitatea ridicată a populațiilor de vânat etc., ele reclamând susținute eforturi umane și materiale pentru reconstrucția lor ecologică.

Apreciem că, în completarea regenerărilor naturale, folosind semințișurile de fag, paltin, cireș etc. din formația făgetelor, molidul va fi introdus în pâlcuri. Reconsiderări esențiale vizează reintroducerea susținută a bradului în subzona amestecurilor de fag cu rășinoase. Presiunea asupra bradului este acerbă. Fără soluționarea pe termen

lung a problemei culturii pomilor de iarnă vom asista la o reducere drastică a ponderii bradului din arboretele actuale.

Fără a intra în detalii, considerăm că și în silvicultură nu putem face abstracție de trecut, cu toate erorile sale. În iarna aceasta am avut foarte multe doborâturi la pin silvestru și pin negru, specii introduse în stațiuni favorabile fagului, stejarului și gorunului. Vulnerabilitatea acestora la adversități și calitatea precară a lemnului necesită serioase revizuiți față de pini.

Summary

Observation on some Norway spruce stands outside the natural range established on the end of the XIXth century in the Gutâi Mountains and the future of such kind of cultures

The analysis focused on some Norway spruce stands planted on the plateau of lava as well as on western slopes of the volcanic mountains Gutâi, managed by Forest Direction Baia Mare. These are frequently affected by snow and windthrow, by bark beetles, and in old stands (after 80 years) the wood loses its value because of rottenness (*Heterobasidion annosum*). Spruce stands grow more actively than beech stands in the zone, and produce more wood, but the quality is low. However, between 1976 and 1990 in F.D. Baia Mare there were established new spruce cultures for cellulose, which amount to 6.200 ha.

Key words: Norway spruce, conifers outside their natural range, wind throw, snow throw, bark beetles, rot, wood quality.